

Herpes Keratitis van het oog

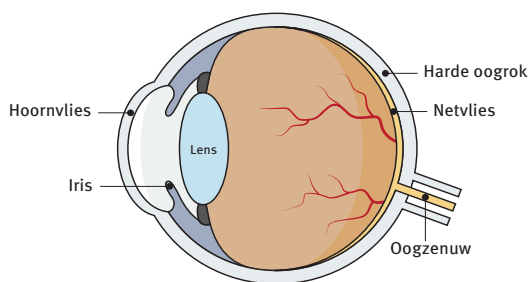
Hoornvliesontsteking

Uw oogarts heeft Herpes Keratitis van het hoornvlies van uw oog vastgesteld. In deze folder leest u informatie over Herpes Keratitis, de ziekteverschijnselen en de behandeling.

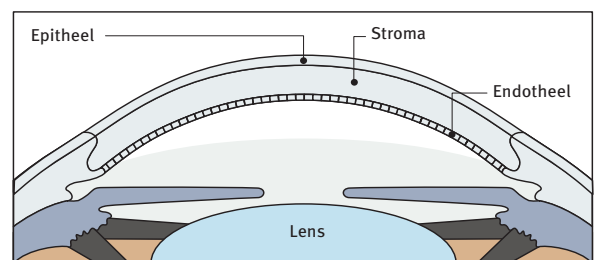
Wat is het hoornvlies?

Het hoornvlies (cornea) is het glasheldere voorste deel van het oog, waar het licht het oog binnen komt. Het hoornvlies bestaat uit 3 lagen die van elkaar gescheiden worden door 2 dunne vliesjes:

1. epitheel: de meest buitenste gladde laag wordt het epitheel genoemd en dient als het ware als de huid van het hoornvlies. Het epitheel is het enige deel van het hoornvlies dat zich na beschadiging volledig kan herstellen. Onder het epitheel bevindt zich een zeer dicht netwerk van zenuwvezels. Daarom kan zelfs het kleinste wondje of een ontsteking erg pijnlijk zijn
2. stroma: de dikste middelste laag van het hoornvlies heet het stroma. Doordat de vezels en cellen in het normale stroma heel ordelijk gerangschikt zijn, is het hoornvlies helder en doorzichtig. Om goed te kunnen zien moet het hoornvlies helder zijn en een glad oppervlak hebben. Bij een ontsteking of verwonding kan het gladde oppervlak en de helderheid van het hoornvlies verminderen
3. endotheel: de binnenste laag van het hoornvlies heet het endotheel en bestaat uit één laag zeshoekige cellen. Endotheelcellen kunnen zich niet herstellen of vernieuwen. Het aantal cellen neemt af naarmate we ouder worden en/of bij een ontsteking van deze cellen. Bij beschadiging van de endotheelcellen kan de helderheid van het hoornvlies ook afnemen

Doorsnede van het oog

Lagen van het hoornvlies

Wat is Herpes Keratitis?

Herpesvirus

Er bestaan twee soorten herpesvirussen die een oogontsteking kunnen veroorzaken:

- het Herpes Simplex Virus (HSV) of koortslipvirus
- het Varicella Zoster Virus (VZV) of waterpokken- of gordelroosvirus

Meer informatie in onze folder [‘Herpes Zoster’](#)

De meeste mensen komen al op jonge leeftijd in contact met beide virussen. Na een eerste besmetting blijft het herpesvirus het gehele leven aanwezig in het lichaam. 70% tot 80% van de bevolking draagt dan ook beide virussen bij zich. Niet iedereen is zich ervan bewust ooit een actieve infectie met één van beide herpesvirussen te hebben gehad. Na de eerste infectie komt het virus in een ruststadium, het verblijft in een zenuwuiteinde die verbonden is met het oog of de huid. Zo af en toe kan het virus weer actief worden en dan een (nieuwe) infectie in het oog veroorzaken. Eén op de 4 mensen met een herpes ontsteking in het oog, krijgt binnen 2 twee jaar opnieuw een ontsteking.

Virus

Een virus is geen levend organisme maar een eiwitomhulsel met daarin genetisch materiaal.

Virussen kunnen zich niet zelf voortplanten, maar hebben daarvoor levende cellen nodig van een plant, dier of mens.

Herpes Keratitis

Herpes simplex virus en Varicella zoster virus kunnen een hoornvliesontsteking veroorzaken:

Herpes keratitis. De ontsteking ontstaat meestal in 1 oog. Er zijn 2 verschillende soorten ontstekingen:

1. oppervlakkige hoornvliesontsteking: bij meer dan 80% van de patiënten is alleen het epitheel van het hoornvlies ontstoken. De ontsteking kan na behandeling volledig genezen zonder blijvende schade
2. ontsteking van de diepere lagen van het hoornvlies: bij ongeveer 20% van de patiënten zijn ook de diepere lagen van het hoornvlies (het stroma en/of endotheel) ontstoken. Hierbij kan blijvende schade aan het hoornvlies ontstaan

Oorzaak Herpes Keratis

Een Herpes Keratitis kan terugkeren zonder dat er een duidelijke aanleiding is. Zonlicht, menstruatie, koorts, kleine beschadigingen van het hoornvlies en verminderde weerstand lijken een herhalende infectie uit te kunnen lokken.

Ziekteverschijnselen

Een Herpes Keratitis kan vervelende klachten geven:

- uw oog kan pijnlijk aanvoelen. Dit komt doordat het hoornvlies een zeer dicht netwerk van zenuwen bevat
- uw oog kan rood worden en gaan tranen

- het hoornvlies kan troebel worden met als gevolg dat uw zicht vermindert en u gevoelig wordt voor licht
- het oppervlak van het hoornvlies kan onregelmatig worden met als gevolg dat uw gezichtsvermogen vermindert
- in het hoornvlies kan littekenweefsel ontstaan met als gevolg blijvend verlies van uw zicht

Als u eerder infecties aan het oog heeft gehad, kan een nieuwe infectie soms weinig klachten geven. De zenuwen in het hoornvlies zijn dan aangetast en daardoor minder gevoelig geworden. De klachten kunnen vrij plotseling optreden en tijdens de behandelperiode wisselen van ernst. De infectie en eventuele ontstekingsreactie kunnen ernstige gevolgen hebben.

Onderzoeken

Als u met een oogontsteking bij de oogarts komt, is vaak niet meteen duidelijk of de oorzaak een bacterie, virus of amoebe (zeer kleine parasiet) is. De oogarts kan namelijk met de microscoop het virus zelf niet waarnemen, maar wel het effect van de virusontsteking op het oog. Daarom voeren we verschillende (voor-)onderzoeken uit.

De oogarts onderzoekt het hoornvlies en neemt materiaal af van het hoornvlies voor onderzoek en kweek. Dit is niet pijnlijk. Het oog wordt verdoofd met druppels en er wordt met een wattenstaafje voorzichtig over het oogoppervlak gedept.

Het duurt vaak meerdere dagen voordat alle resultaten bekend zijn.

Behandeling

De oogarts stelt op basis van de onderzoeksresultaten het behandelplan vast. De behandeling is afhankelijk van de ernst van de ontsteking.

Medicatie

Oogzalf

Een oppervlakkige hoornvliesontsteking is goed te behandelen. De meeste patiënten krijgen oogzalf voorgeschreven, die werkzaam is tegen virussen. De werkzame stof heet aciclovir. Het doel van de behandeling is om de infectie te behandelen, waardoor het hoornvlies vanzelf kan genezen en het gezichtsvermogen verbetert.

U moet gedurende de periode dat u de oogzalf gebruikt, 5 keer per dag de oogzalf aanbrengen. Het is belangrijk dat u dit voorschrift precies opvolgt. De oogontsteking kan dan zonder gevolgen genezen. Een infectie kan ondanks een goede behandeling spontaan terugkeren.

Diepere lagen hoornvlies ontstoken

Als ook de diepere lagen van het hoornvlies ontstoken zijn, is de behandeling intensiever. De behandeling heeft het beste resultaat als ze snel wordt gestart. Ook hierbij wordt de oogzalf voorgeschreven, die werkzaam is tegen virussen. Mogelijk krijgt u ook ontstekingsremmende oogdruppels (steroiden) zoals dexamethason of fluormetholon (FML). Deze medicatie moet u voor een langere periode (maanden tot zelfs jaren) gebruiken.

Tabletten

Als de infectie regelmatig terugkomt, kan de oogarts besluiten om tabletten voor te schrijven, die werkzaam zijn tegen virussen. Deze kunnen herhalende infecties voorkomen. Antivirale tabletten gebruikt u meestal één tot enkele jaren.

Belangrijk: gebruik alle medicatie en volg de voorgeschreven dosering

Het is zeer belangrijk dat u alle medicatie gebruikt, die uw oogarts met u heeft besproken. Ook moet u zich goed aan de voorgeschreven dosering houden. Wilt u graag een overzicht van de medicatie die uw arts u heeft voorgeschreven? Dan kunt u uw arts vragen om een medicatieschema.

Bril

Als de infectie de vorm van uw hoornvlies heeft veranderd, kan het nodig zijn om uw brilsterkte aan te passen. Overlegt u met de oogarts wanneer u een nieuwe bril kunt laten aanmeten, omdat de ontsteking minimaal één maand rustig moet zijn.

Harde contactlens

Als het oppervlak van uw hoornvlies door de infectie niet meer regelmatig van vorm is, kunnen harde contactlenzen helpen het gezichtsvermogen te verbeteren. Dit kan alleen als de infectie enkele maanden rustig is. Uw oogarts bespreekt met u, wanneer het zover is.

Hoornvliestransplantatie

Bij blijvende ernstige schade aan het hoornvlies kan de oogarts u een hoornvliestransplantatie adviseren. De kans bestaat echter dat de infectie na de operatie ook in het nieuwe hoornvlies ontstaat. Een hoornvliestransplantatie kan pas worden uitgevoerd als de ontsteking minimaal één jaar rustig is. Meer informatie over een hoornvliestransplantatie ontvangt u van de oogarts als het nodig is.

Leefregels

Tijdens de behandeling van een Herpes Keratitis zijn een aantal leefregels belangrijk. Dat geldt ook voor het opvolgen ervan. Het kan uw herstel bevorderen en draagt bij aan een zo goed mogelijk eindresultaat. Ook is het belangrijk dat u ervoor zorgt het virus niet over te dragen aan mensen die het virus nog nooit hebben gehad.

Houdt u zich dan ook aan de volgende leefregels:

- gebruik alle medicatie volgens het voorschrift van de oogarts
- wrijf gedurende actieve infectie niet in uw ogen; de oogarts geeft aan wanneer de infectie niet meer actief is
- vermijd contact met pasgeboren baby's. Een week na de start van medicijnen die werkzaam zijn tegen virussen, bent u niet meer besmettelijk voor anderen
- zwemmen of saunabezoek wordt afgeraden. U mag wel gewoon douchen en uw haren wassen

- gebruik in het begin van de behandeling geen oogmake-up, dit kan een bron van infectie zijn. Overleg met uw arts wanneer u weer oogmake-up mag gebruiken
- u mag sporten, maar geen contactsporten
- overleg met uw oogarts of u wel of niet mag autorijden
- draag geen contactlenzen zolang de infectie in het oog aanwezig is
- u mag gewoon werken en/of naar school
- u mag vliegen, maar zorg dat dit niet uw behandeling en/of controles belemmert

Meer informatie

De Hoornvlies Patiënten Vereniging is een patiëntenvereniging waar u terecht kunt voor lotgenotencontact en verdere praktische informatie over uw aandoening.

U kunt contact opnemen met de Hoornvlies Patiënten Vereniging via www.oogvooru.nl, e-mail info@oogvooru.nl / telefoon: 030 - 200 6345.

Uw vragen

Als u nog vragen heeft, stelt u ze dan gerust aan uw behandelaar of een medewerker van de polikliniek oogheelkunde. Dat kan van maandag tot en met vrijdag van 08:30 tot 16:30 uur:

- locatie Alkmaar: telefoon 072 - 548 3200
- locatie Den Helder: telefoon 0223 - 69 6250

Bij dringende klachten die niet kunnen wachten tot de volgende dag of na het weekend, kunt u buiten de bovengenoemde kantoortijden contact opnemen met de spoedeisende hulp (SEH):

- locatie Alkmaar: 072 - 548 2488
- locatie Den Helder: 0223 - 69 666